

SOCIETAT CATALANA DE BIOLOGIA
FILIAL DE L'INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS
Carrer del Carme, 47
08001 Barcelona

Núm. 163

Novembre 2003

QUÈ CAL SABER?

INTERFERÈNCIES EN LES TERMINACIONS DE GÈNERE GRAMATICAL

○

En general, el català i el castellà coincideixen pel que fa al nombre de terminacions de gènere gramatical dels substantius i els adjectius. D'altra banda, la major part dels casos en què les dues llengües divergeixen en aquest aspecte no presenten interferències, i les formes pròpies del català s'utilitzen correctament; per exemple, **bord -a**, **calent -a**, **client -a**, **dependent -a**, **ferm -a**, **fort -a**, **gris -a**, **pobre -a**, **trist -a**, **valent -a** i **verd -a**, que en castellà són invariables: *borde*, *caliente*, *cliente*, *dependiente*, *firme*, *fuerte*, *gris*, *pobre*, *triste*, *valiente* i *verde*, respectivament.

Web de QUÈ CAL SABER?
<http://www.iecat.net/scb/saber.htm>

Tanmateix, hi ha mots que en castellà tenen una única terminació (és a dir, el masculí i el femení tenen la mateixa forma), i produeixen interferències en els mots catalans equivalents que sí que tenen una forma femenina diferent de la masculina. De vegades, per influència de la llengua veïna, utilitzem únicament la forma masculina, i no som conscients que disposem de dues formes, una per a cada gènere: **agrest -a**, **comú -una**, **cortès -esa**, **covard -a**, **detectiu -iva**, **imparell -a**, **inert -a**, **límitrof -a**, **marroquí -ina** i **reu rea**, que en castellà també són invariables: *agreste*, *común*, *cortés*, *cobarde*, *detective*, *impar*, *inerte*, *límitrofe*, *marroquí* i *reo*,¹ respectivament. Per exemple: *causa comuna* (no *comú*), *área limítrofa* (no *límitrof*), *substància inerta* (no *inert*).

En alguns casos, la forma única castellana, per exemple *autodidacta*,² *estratega*, *pediatra* i *psiquiatra*, s'assembla més a la forma femenina catalana, i utilitzem incorrectament el femení com a única forma, en comptes d'utilitzar la masculina o la femenina segons escaigui: **autodidacte -a**, **estrateg -a**, **pediatre -a** i **psiquiatre -a**. Per exemple: *un gran estrateg* (però *una gran estratega*), *un autodidacte* (però *una autodidacta*).

○

En altres casos, aquesta interferència de gènere es dona només en el plural, per exemple en les formes **audaços -ces**, **fal·laços -ces**, **feliços -ces**, **feroços -ces** i **veloços -ces**, que en castellà tenen una única terminació de plural: *audaces*, *falaces*, *felices*, *feroces* i *veloces*, respectivament. Per exemple: *les respostes fal·laces*, *les treballadores audaces*.

D'altra banda, cal destacar que en català el femení de *estudiant* pot ser **estudiant** o **estudianta**, indistintament, i que l'adjectiu **triple**, quan significa 'que és com tres vegades un altre', té el femení **tripla**, però quan significa 'format per tres parts' és invariable; per exemple: *una quantitat tripla que l'anterior* (no *triple*), però *l'aliança triple* (de tres països).

També es dona el cas contrari: hi ha mots que en català tenen una sola forma per als dos gèneres, com ara **rude** i **viking** (noteu l'accent), i en castellà dues, *rudo -a* i *vikingo -a*, amb els quals també cal anar amb compte. Per exemple: *una dona rude*, *una nau viking*.

1. El *Diccionario de la lengua española* de la Reial Acadèmia Espanyola dona com a invariable la forma substantiva (*reo*) i com a variable la forma adjectiva (*reo rea*).

2. El diccionari de la Reial Acadèmia Espanyola, tot i que assenyala que la forma *autodidacta* és la més usual per a referir-se al masculí, també recull *autodidacto*.